

PREDKLADACIA SPRÁVA

Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo spravodlivosti“) predkladá na rokovanie vlády Slovenskej republiky nové znenie návrhu pravidiel, ktorými sa pre štátne orgány upravujú transparentné zásady využívania právnych služieb advokátov zo strany štátu vrátane ich výberu a odmeňovania (ďalej len „návrh pravidiel“).

Návrh pravidiel bol vypracovaný na základe uznesenia vlády Slovenskej republiky z 8. novembra 2017 č. 498 k návrhu opatrenia na zabezpečenie plnenia uznesenia Národnej rady Slovenskej republiky č. 903/2017 prijatého na 22. schôdzi Národnej rady Slovenskej republiky. Materiál zároveň vychádza z kontrolných zistení Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky.

Cieľom predkladaného materiálu je upraviť transparentné zásady využívania právnych služieb advokátov zo strany štátu vrátane ich výberu a odmeňovania. Na tento účel návrh pravidiel zavádza zásadu nevyhnutnosti a účelnosti, ktorej cieľom je dosiahnuť stav, kedy štát bude využívať právne služby advokátov len v tých prípadoch, kedy je to nevyhnutné a účelné (čl. 2 a 3), pričom sa preferuje zabezpečovanie právnych služieb vlastnými kapacitami štátu. Ďalej návrh pravidiel upravuje postup pri výbere advokáta (čl. 4), ako aj požiadavky kladené na zmluvy o poskytovaní právnych služieb (čl. 5). V čl. 6 sa upravujú pravidlá, ktoré má štát dodržiavať pri dojednaní podielovej odmeny alebo hodinovej odmeny advokáta, ktorého právne služby využíva. Dňa 03. apríla 2019 sa uskutočnilo rokovanie vlády Slovenskej republiky, ktoré bolo prerušené na účely dopracovania materiálu v súlade so závermi a pripomienkami uplatnenými na rokovaní vlády Slovenskej republiky vo vzťahu k možnosti dohodnutia podielovej odmeny. Na základe uvedeného bol upravený čl. 6 tak, že sa ponecháva možnosť dojsť k podielovej odmene. Pri dojednaní podielovej odmeny sa zavádza princíp regresívneho odmeňovania s ohľadom na hodnotu veci, ktorá je predmetom konania. Súčasne sa zavádza pravidlo, podľa ktorého môže príslušný štátny orgán požiadať vládu Slovenskej republiky o súhlas s dohodnutím vyššej podielovej odmeny, ako je ustanovená výška podielovej odmeny a podmienky pre uplatnenie uvedeného postupu. V čl. 7 je upravené organizačné zabezpečenie činnosti štátnych orgánov pri výbere advokáta, kde sa umožňuje spolupráca medzi nadriadenými a podriadenými štátnymi orgánmi pri zabezpečovaní právnych služieb. V čl. 8 sa navrhuje upraviť povinnosť zverejňovať niektoré informácie vznikajúce podľa predkladaného návrhu pravidiel. Vzhľadom na to, že návrh pravidiel sa týka aj existujúcich právnych vzťahov a procesov spojených s poskytovaním právnych služieb zo strany advokátov, v čl. 9 sa navrhujú prechodné ustanovenia. Účinnosť predkladanej úpravy sa navrhuje od 1. júna 2019.

Vzhľadom na znenie uznesenia Národnej rady Slovenskej republiky č. 903/2017, ako aj uznesenia vlády Slovenskej republiky č. 498/2017 sa navrhuje, aby sa navrhované pravidlá vzťahovali na všetky štátne orgány, ktoré spadajú do ústavného postavenia vlády Slovenskej republiky ako vrcholného orgánu výkonnej moci. Návrh uznesenia vlády ukladá ministrom a predsedom ostatných ústredných orgánov štátnej správy zabezpečiť dodržiavanie pravidiel vo svojich rezortoch vrátane obchodných spoločností so 100% majetkovou účasťou štátu. Vo vzťahu k ostatným štátnym orgánom sa navrhuje, aby im vláda Slovenskej republiky odporučila postupovať podľa týchto pravidiel.

Návrh pravidiel bol predmetom medzirezortného pripomienkového konania, v rámci ktorého boli vznesené zásadné pripomienky k právnej forme návrhu pravidiel, ktoré boli do legislatívneho procesu predložené ako nelegislatívny materiál, pričom sa požaduje zmena právnej formy návrhu pravidiel do formy zákona, resp. zrušenie úlohy uloženej uznesením vlády Slovenskej republiky z 8. novembra 2017 č. 498 k návrhu opatrenia na zabezpečenie plnenia uznesenia Národnej rady Slovenskej republiky č. 903/2017 prijatého na 22. schôdzi Národnej rady Slovenskej republiky a následné prijatie účinných opatrení v tejto oblasti vo forme zákona. Ministerstvo spravodlivosti na základe vznesených pripomienok ponecháva na rozhodnutí vlády Slovenskej republiky schválenie predloženého návrhu pravidiel ako nelegislatívneho materiálu a uloženie povinnosti ministrom a predsedom ostatných ústredných orgánov štátnej správy zabezpečiť ich dodržiavanie vo svojich rezortoch alebo uloženie povinnosti ministerstvu spravodlivosti predložiť opatrenia na zabezpečenie plnenia uznesenia Národnej rady Slovenskej republiky č. 903/2017 prijatého na 22. schôdzi Národnej rady Slovenskej republiky vo forme zákona. Súčasne ministerstvo spravodlivosti uvádza, že prijatie opatrení v tejto oblasti vo forme zákona zabezpečí dodržiavanie stanovených pravidiel využívania právnych služieb advokátov, ich výberu a odmeňovania v každom subjekte, ktorý hospodári s rozpočtovými prostriedkami. Prijatie návrhu pravidiel v predloženej nelegislatívnej podobe môže zaväzovať len tie orgány štátnej správy, ktoré spadajú do právomoci vlády Slovenskej republiky a nemôžu tak zaväzovať všetky orgány verejnej správy.

Návrh pravidiel je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi, nálezmi Ústavného súdu Slovenskej republiky, medzinárodnými zmluvami, ktorými je Slovenská republika viazaná, zákonmi a súčasne sú v súlade s právom Európskej únie.

Návrh pravidiel predpokladá pozitívny vplyv na rozpočet verejnej správy a informatizáciu spoločnosti. Návrh pravidiel nezakladá vplyv na podnikateľské prostredie, sociálne vplyvy, vplyvy na životné prostredie a na služby verejnej správy pre občana.

Návrh pravidiel bol predmetom riadneho pripomienkového konania a na rokovanie vlády Slovenskej republiky sa predkladá s rozpormi.